

Guia ràpida per a traduccions de Softcatalà – v0.2 (20-12-2003)

1. Introducció

Aquest document té la intenció de servir com a guia ràpida per a aquelles persones que participen per primera vegada en projectes de traducció de Softcatalà. L'experiència pròpia suggereix aquest document: durant el procés de traducció, molt sovint apareixen les mateixes errades gramaticals, en l'estil i en algunes formes usades per acord a Softcatalà; errors senzills de corregir una vegada són ben coneguts. Aquí apareixen recollits els més comuns, els que serviran per fer un document que compleixi amb les regles de correcció desitjades per Softcatalà.

Aquesta guia no pretén substituir o resumir la Guia d'estil de Softcatalà. Es tracta només d'una col·lecció de casos específics, que apareixen en el 90% de les traduccions. La nostra intenció és que sigui senzilla, que es pugui llegir en pocs minuts, i serveixi per reconèixer els errors propis més freqüents per tal que els nous i les noves “pencaires” (i els no tan nous) desenvolupin el millor possible la seva tasca. També és recomanable que, abans d'enviar noves traduccions per ser revisades, fem un cop d'ull a aquesta guia per trobar per nosaltres mateixos aquests errors, per tal d'agilitzar el procés de revisió. És imprescindible però, que, una vegada ens acostumem a aquestes normes senzilles, consultem sovint la Guia d'estil i el Recull per tal de millorar les nostres traduccions.

2. Copyright

Aquest document és (c)2003 Softcatalà. Es permet l'ús, distribució, i/o modificació d'aquest document d'acord amb Llicència GNU per a documentació lliure versió 1.1 o superior publicada per la Free Software Foundation; amb les seccions invariables "introducció", "copyright" i sense cap secció de text de portada.

3. Errors més comuns

3.1 L'estil de la traducció

No només s'ha de fer una traducció correcta gramaticalment i ortogràfica. També hem de seguir unes senzilles regles quant a l'estil. La finalitat és donar homogeneïtat a totes les traduccions, per tal de facilitar la interacció entre l'usuari i el diferent programari.

3.1.1 Ordres de l'usuari al programari

Quan l'usuari dona una ordre al programari (per exemple, en clicar un menú) hem de fer servir l'imperatiu en segona persona del singular:

```
#: ../src/mainWindow.py:47  
msgid "Change system date and time"
```

```
msgstr "Canvia l'hora i la data del sistema" --> Correcte
msgstr "Canviar l'hora i la data del sistema" --> Incorrecte
```

3.1.2 Missatges del programari a l'usuari

Quan és el programari qui informa a l'usuari (per exemple, un missatge d'error) hem de fer servir la segona persona del subjuntiu en plural. Per tant, l'estil que s'ha d'usar per adreçar-se a l'usuari/a ha de ser respectuós i seriós.

```
#: ../src/timezone_gui.py:53
msgid "Please select the nearest city in your timezone:"
msgstr "Seleccioneu la ciutat més propera a la vostra zona horària:" --
>Correcte
msgstr "Selecciona la ciutat més propera a la teva zona horària:" -->Incorrecte
```

Cal tenir en compte que el fet d'utilitzar la segona persona del plural no implica necessàriament que l'ordinador s'estigui adreçant a més d'una persona i, per tant, no escriurem "esteu segurs" sinó "esteu segur". Aquesta mateixa norma s'aplica quan l'ordinador pregunta alguna cosa a l'usuari.

3.1.3 Ús de “sisplau”, “ho lamento”, etc.

És molt comú que els programadors incloguin aquest tipus d'expressions (please, sorry) en els missatges. En les traduccions els hem d'ometre.

```
#: src/firestarter.c:155
msgid ""
"Please check your network device settings and make sure your\n"
"Internet connection is active."
msgstr ""
"Reviseu els paràmetres del vostre dispositiu de xarxa i \n"
"assegureu-vos de que la vostra connexió a Internet és activa." --> Correcte
msgstr ""
"Siusplau, reviseu els paràmetres del vostre dispositiu de xarxa i \n"
"assegureu-vos de que la vostra connexió a Internet és activa." --> Incorrecte
```

3.1.4 Ús d'exclamacions

Igualment, és comú que en els missatges del programari es facin servir admiracions o interrogants per remarcar algunes situacions. També els hem d'ometre, seguint l'estil respectuós que es desitja:

```
#: pan/article-actions.c:134
msgid ""
"Unable to cancel article: Couldn't find matching article in folder `pan.`"
"sent'!"
msgstr ""
"No es pot cancel·lar l'article: no es pot trobar l'article corresponent a la
carpeta "
"`pan.sent'" -- >Correcte
msgstr ""
```

```
"No es pot cancel·lar l'article: no es pot trobar l'article corresponent a la carpeta "
"\pan.sent'!" --> Incorrecte

#: rhn_applet_rpm.py:57 rhn_applet_rpm.py:85
msgid ""
"cannot open RPM database, perhaps it is not readable as this user, or "
"already open?"
msgstr ""
"no es pot obrir la base de dades RPM. Potser aquest usuari no la pot llegir, "
"o potser ja està oberta." --> Correcte
msgstr ""
"no es pot obrir la base de dades RPM. Potser aquest usuari no la pot llegir, "
"o potser ja està oberta?" --> Incorrecte
```

Tot i això, en alguns contextos es pot fer servir, per exemple per donar la benvinguda per primera vegada.

```
#: ui/welcome.glade.h:13
msgid "Congratulations! Your account has been activated for use with GnomeICU."
msgstr "Enhorabona! Podeu fer servir el vostre compte activat amb el GnomeICU."
```

3.1.5 Forma activa i passiva

És freqüent que en els missatges en anglès es faci servir la forma passiva. En català, però, no és gens habitual. Hem de procurar convertir les frases en passiva.

```
#: ui/welcome.glade.h:34
msgid "The ICQ server is being contacted, please wait..."
msgstr "S'està contactant amb el servidor ICQ, espereu..." --> Correcte
msgstr "El servidor ICQ està sent contactant, espereu..." --> Incorrecte

#: glade/gbwidgets/gbbutton.c:146
msgid ""
"The response code returned when the button is pressed. Select one of the "
"standard responses or enter a positive integer value"
msgstr ""
"El codi de resposta retornat quan es premi el botó. Seleccioneu una de les "
"respostes "
"predeterminades o introduïu un valor enter positiu" --> Correcte
"El codi de resposta retornat quan el botó sigui premut. Seleccioneu una de les "
"respostes "
"predeterminades o introduïu un valor enter positiu" --> Incorrecte
```

Això no vol dir que no es pugui utilitzar la forma passiva si és realment necessari.

3.1.6 Ús de gerundis

Quan en anglès s'utilitza el gerundi per indicar una acció que s'està executant, en català no s'ha de traduir literalment per un gerundi, sinó que s'acompanyarà de la forma "S'està..." o bé "S'estan...":

```
#: src/gnome_project.c:232
msgid "Updating Project ...\n"
msgstr "S'està actualitzant el projecte ...\n" --> Correcte
msgstr "Actualitzant el projecte ...\n" --> Incorrecte
```

Cal afegir que molts gerundis es tradueixen per "en" + infinitiu:

```
#: src/launcher.c:597
msgid "launcher.c: Error while reading child stdout\n"
msgstr "launcher.c: s'ha produït un error en llegir la sortida estàndard del fill\n" --> Correcte
msgstr "launcher.c: s'ha produït un error llegint la sortida estàndard del fill\n" --> Incorrecte
```

3.1.7 Ús de participis

Es sol usar el participi verbal per explicar una tasca passada. S'ha d'evitar traduir el participi tal qual, i fer servir en el seu lloc el temps pretèrit:

```
#: sounds/GnomeICU.soundlist.in.h:6
msgid "Incoming message received"
msgstr "S'ha rebut el missatge entrant" --> Correcte
msgstr "Missatge entrant rebut" --> Incorrecte

#: glade/utils.c:943
msgid "Widget not found in table"
msgstr "No s'ha trobat l'element a la taula" --> Correcte
msgstr "Element no trobat a la taula" --> Incorrecte
```

3.1.8 Missatges d'error

Els missatges d'error solen començar amb el text "Error:". En les nostres traduccions farem servir la forma "S'ha produït un error:" i semblants quan la traducció així ho indiqui:

```
#: libscaffold/scaffold-utils.c:202
#, c-format
msgid "Error creating file '%s': %s'"
msgstr "S'ha produït un error en crear el fitxer '%s': %s'" --> Correcte
msgstr "Error en crear el fitxer '%s': %s'" --> Incorrecte
```

3.1.9 Ús de majúscules

Els missatges de menú en anglès solen portar algunes majúscules inicials. En català, només escrivim en majúscula la inicial de la frase, els noms propis, les sigles, etc.:

```
#: plugins/document-manager/scaffold-document-manager.glade.h:47
msgid "_Save All"
msgstr "De_sa-ho tot" --> Correcte
msgstr "De_sa-ho Tot" --> Incorrecte
```

```
#: plugins/document-manager/scaffold-document-manager.glade.h:12
msgid "<b>MIME type:</b>"
msgstr "<b>Tipus MIME:</b>" -->Correcte
msgstr "<b>Tipus mime:</b>" -->Incorrecte
```

3.2 Errors gramaticals

3.2.1 “Per” i “per a”

Davant de nom o de pronom s'utilitza “per” o “per a” segons el que es vulgui expressar: quan s'expressa qui fa l'acció o el motiu o la causa de l'acció (correspon normalment a l'anglès by o because of), utilitzarem “per”:

```
#: pan/text.c:1368
#, c-format
msgid ""
"Pan %s\n"
"Copyright (c) %d by Charles Kerr\n"
"\n"
"If you find a bug, please report it.\n"
"\n"
msgstr ""
"Pan %s\n"
"Copyright (c) %d per Charles Kerr\n"
"\n"
"Si trobeu un error, envieu-ne un informe.\n"
"\n" --> Correcte
msgstr ""
"Pan %s\n"
"Copyright (c) %d per a Charles Kerr\n"
"\n"
"Si trobeu un error, envieu-ne un informe.\n"
"\n" --> Incorrecte
```

Per expressar la finalitat o la destinació (correspon normalment a l'anglès to o for), utilitzarem “per a”:

```
#: glade/gbwidgets/gbwindow.c:297
msgid "The icon for this window"
msgstr "La icona per a aquesta finestra" -->Correcte
msgstr "La icona per aquesta finestra" -->Incorrecte
```

Davant d'infinitiu, malgrat les divergències en l'aplicació dels criteris normatius, a Softcatalà, per raons de claredat i de simplicitat, utilitzarem sempre “per”.

```
#: glade/gbwidgets/gbexpander.c:55
msgid "Whether the expander is initially opened to reveal the child widget"
msgstr "Si l'expansor està obert inicialment per mostrar l'element fill" -->
Correcte
msgstr "Si l'expansor està obert inicialment per a mostrar l'element fill" -->
Incorrecte
```

Regla pràctica: en general, utilitzeu “per” allà on en espanyol utilitzaríeu “por”, i també davant d'infinitiu. En la resta de casos, utilitzeu “per a”.

3.2.2 “Com” i “com a”

La partícula “com” s'usa quan es vol dir “en comparació a”, “semblant a”. També quan introdueix una llista d'exemples:

```
#. internalVBox.pack_start(gtk.HSeparator())
#: ../src/modules/create_user.py:94
msgid ""
"If you need to use network authentication such as Kerberos or NIS, please "
"click the Use Network Login button."
msgstr ""
"Si heu de fer servir autenticació en xarxa com Kerberos o NIS, cliqueu "
"el botó d'\"Usa entrada a xarxa\"." -->Correcte
msgstr ""
"Si heu de fer servir autenticació en xarxa com a Kerberos o NIS, cliqueu "
"el botó d'\"Usa entrada a xarxa\"." -->Incorrecte
```

Al seu torn, la partícula “com a” s'usa quan es vol dir “en qualitat de”, “fent la funció de”:

```
#: beast-gtk/bstapp.c:120
msgid "Save As Instrument"
msgstr "Desa com a instrument" --> Correcte
msgstr "Desa com instrument" --> Incorrecte
```

3.3 La capçalera PO

Els fitxers PO contenen una capçalera que convé emplenar correctament:

```
# SOME DESCRIPTIVE TITLE.
# Copyright (C) YEAR THE PACKAGE'S COPYRIGHT HOLDER
# This file is distributed under the same license as the PACKAGE package.
# FIRST AUTHOR <EMAIL@ADDRESS>, YEAR.
#, fuzzy
msgid ""
msgstr ""
"Project-Id-Version: PACKAGE VERSION\n"
"Report-Msgid-Bugs-To: \n"
"POT-Creation-Date: 2003-12-16 03:48+0100\n"
"PO-Revision-Date: YEAR-MO-DA HO:MI+ZONE\n"
"Last-Translator: FULL NAME <EMAIL@ADDRESS>\n"
"Language-Team: LANGUAGE <LL@li.org>\n"
"MIME-Version: 1.0\n"
"Content-Type: text/plain; charset=CHARSET\n"
"Content-Transfer-Encoding: 8bit\n"
"Plural-Forms: nplurals=INTEGER; plural=EXPRESSION;\n"
```

Les cadenes que comencen amb “#” són comentaris. Se'n poden afegir tantes com es vulgui. Els textos en majúscula s'han de reemplaçar correctament:

```
# Catalan translation of gnome-commander by Softcatalà
# Copyright (C) 2003 Free Software Foundation
# This file is distributed under the same license as the gnome-commander
package.
# Xavier A. Conde Rueda <xaviconde@eresmas.com>, 2003.
```

En general, el propietari del copyright serà la “Free Software Foundation”. També és vàlid el nom de l'empresa que l'ha desenvolupat, per exemple “RedHat”, “Mandrake”, etc. El traductor pot afegir la informació que cregui important en l'idioma que vulgui (p.e. versió, gent que hi ha col·laborat durant el temps, etc). També s'han d'afegir els nous anys en què haguem modificat el fitxer:

```
# Traducció del glade de l'equip de Softcatalà.  
# Copyright (C) 2003, 2004 Free Software Foundation, Inc.  
# Quico Llach <quico@softcatala.org>, 2000.  
# Xavier Conde Rueda <xaviconde@eresmas.com> 2003, 2004
```

La capçalera MIME s'ha d'emplenar completament. En aquest camp s'ha de posar el nom del paquet, no el nom del fitxer. No cal posar la versió:

```
"Project-Id-Version: gnome-commander\n"  
"Report-Msgid-Bugs-To: \n"  
"POT-Creation-Date: 2003-12-16 03:48+0100\n"  
"PO-Revision-Date: 2003-12-17 20:33+0100\n"  
"Last-Translator: Xavier Conde Rueda <xaviconde@eresmas.com>\n"
```

El camp “Language-Team” s'ha d'emplenar amb la llista de correu corresponent, que en general serà la mateixa llista de correu que fem servir per coordinar-nos:

```
"Language-Team: Catalan <tradgnome@softcatala.org>\n"
```

Els camps següents els sol emplenar el programari de traducció. Si no fem servir cap d'específic, hem de saber quina codificació fa servir el nostre editor:

```
"MIME-Version: 1.0\n"  
"Content-Type: text/plain; charset=utf-8\n"  
"Content-Transfer-Encoding: 8bit\n"
```

Aquest camp és opcional i no sempre s'inclou. Fa referència als tipus de plurals que hi ha en català, i és sempre igual, per tant no cal entendre la sintaxi. Apareix en traduccions que contenen missatges que permeten especificar la forma en plural més adequada per a l'idioma:

```
"Plural-Forms: nplurals=2; plural=n != 1;\n"
```

Hem de tenir en compte que hi ha idiomes que tenen moltes formes d'expressar el plural segons el valor del cardinal. Però millor veure com es tradueixen aquests missatges en català. Per exemple:

```
#: src/gnome-cmd-delete-dialog.c:336  
#, c-format  
msgid "Do you want to delete the selected file?"  
msgid_plural "Do you want to delete the %d selected files?"  
msgstr[0] "S'ha seleccionat %d fitxer. Desitgeu esborrar-lo?"  
msgstr[1] "S'han seleccionat %d fitxers. Desitgeu esborrar-los?"
```

Inicialment, els camps msgstr[0] i msgstr[1] estan buits i els hem d'emplenar amb les traduccions:

a) El programari usarà el missatge msgstr[0] automàticament quan %d sigui igual a 1: ("S'ha seleccionat 1 fitxer. Desitgeu esborrar-lo?")

b) El programari usarà el missatge msgstr[1] automàticament quan %d sigui diferent que 1: ("S'han seleccionat 32434242444 fitxers. Desitgeu esborrar-los?"). També s'usarà quan %d sigui 0, tot i que possiblement el programador hàbil no ens consultarà en situacions referides al 0: (no té sentit "S'han seleccionat 0 fitxers. Desitgeu esborrar-los?")

c) En cas que hi hagin msgstr[2], msgstr[3]... etc, aquestes no s'usaran en el programari en català donada la sintaxi emprada en la capçalera. No cal que es tradueixin.

3.4 Una mica de tot

3.4.1 El nom de les tecles

En anglès solen apareixer les tecles amb noms com Tab, Esc, Return, Del etc. Cal saber que el Recull de termes conté la traducció d'aquestes paraules. Per exemple:

Alt: tecla d'alternativa
Tab: tecla de tabulació
Esc: tecla d'escapada

etc.

3.4.2 Confusió entre número i nombre

Sovint apareix la paraula “number” a les traduccions. S'ha de saber distingir en quin context es tradueix per “número” o per “nombre”:

a) Número quan sigui un element d'una successió:

```
#: glade/gbwidgets/gbcalendar.c:80
msgid "If the number of the week should be shown"
msgstr "Si s'ha de mostrar el número de la setmana" --> Correcte
msgstr "Si s'ha de mostrar el nombre de la setmana" --> Incorrecte
```

b) Nombre quan sigui un sinònim de “quantitat” o “xifra”:

```
#. Columns label & entry
#: glade/gbwidgets/gbclist.c:152 glade/gbwidgets/gbctree.c:157
#: glade/gbwidgets/gbhbox.c:110 glade/gbwidgets/gbhbuttonbox.c:132
#: glade/gbwidgets/gbtable.c:165
msgid "Number of columns:"
msgstr "Nombre de columnes:" --> Correcte
msgstr "Número de columnes:" --> Incorrecte

#: src/eval.c:4820 src/eval.c:4837
msgid "Vector building only works on numbers"
msgstr "La construcció de vectors només funciona amb nombres" --> Correcte
msgstr "La construcció de vectors només funciona amb números" --> Incorrecte
```


3.4.3 Fonts i tipus de lletra

Quan ens referim a tipografies, fem servir la traducció “tipus de lletra” preferiblement:

```
#. create the dialog
#: pan/pan-font-picker.c:51
msgid "Select Font"
msgstr "Seleccioneu un tipus de lletra" --> Correcte
msgstr "Seleccioneu una font" --> Incorrecte
```

3.4.4 El nom dels programes

S'ha de posar article davant del nom propi del programari. S'ha d'identificar el nom del programa per tal de no traduir-lo inadecuadament:

```
#: src/cong-app.c:333
#, c-format
msgid "Conglomerate could not load any xds files from the directory \"%s\""
msgstr "El Conglomerate no ha pogut carregar cap fitxer xds des del directori \"%s\"" --> Correcte
msgstr "Conglomerate no ha pogut carregar cap fitxer xds des del directori \"%s\"" --> Incorrecte
```

3.4.5 La llicència GNU

Fem servir aquesta traducció de la capçalera GNU. Es pot adaptar segons el context on aparegui:

```
#: pan/text.c:1378
msgid ""
"This program is free software; you can redistribute it\n"
"and/or modify it under the terms of the GNU General Public\n"
"License as published by the Free Software Foundation;\n"
"version 2 of the License.\n"
"\n"
"This program is distributed in the hope that it will be\n"
"useful, but WITHOUT ANY WARRANTY; without even the implied\n"
"warranty of MERCHANTABILITY or FITNESS FOR A PARTICULAR\n"
"PURPOSE. See the GNU General Public License for more\n"
"details.\n"
"\n"
"The GNU Public License can be found from the menu above\n"
"in Help|About|License."
msgstr ""
"Això és programari lliure; podeu redistribuir-lo i/o\n"
"modificar-lo sota els termes de la Llicència Pública General GNU tal i\n"
"com ha estat publicada per la Free Software Foundation; bé sota la\n"
"versió 2 de la Llicència.\n"
"\n"
"Aquest programa es distribueix amb l'expectativa de que serà útil,\n"
"però SENSE CAP GARANTIA; ni tan sols la garantia implícita de\n"
"COMERCIABILITAT o ADEQUACIÓ PER UN PROPÒSIT PARTICULAR. Vegeu la\n"
```

```
"Llicència Pública General GNU per obtenir-ne\n"
"més detalls.\n"
"\n"
```

Aquesta darrera part s'ha d'adaptar si la traducció ho requereix:

```
"Podeu trobar el text de la Llicència Pública GNU en el menú d'adalt,\n"
"en Ajuda|Quant a|Llicència."
```

3.5 Comprensibilitat dels missatges

Com a consell final, hem de ser conscients que no cal seguir l'estil o la sintaxi originals dels missatges, sino que els hem de readaptar per fer-los més comprensibles en català (no tots els hackers són en William Faulkner):

```
#: index.docbook:219 index.docbook:261 index.docbook:292 index.docbook:1477
#, no-c-format
msgid ""
"For more information concerning the differences among these installation "
"classes, refer to the product documentation."
msgstr ""
"Consulteu la documentació del producte per obtenir més informació relacionada "
"amb les diferències entre els tipus d'instal·lacions." --> Correcte
msgstr ""
"Per obtenir més informació relacionada amb les diferències entre els tipus "
"d'instal·lacions, "
"consulteu la documentació del producte." --> Incorrecte

#: index.docbook:270
#, no-c-format
msgid ""
"Choose what type of installation you would like to perform. Your options "
"(<emphasis>Advanced Server</emphasis> and <emphasis>Custom</emphasis>) are "
"discussed briefly below."
msgstr ""
"Esculliu quin tipus d'instal·lació desitgeu realitzar. A continuació "
"s'expliquen breument les vostres opcions (<emphasis>Servidor "
"avançat</emphasis> "
"i <emphasis>Personalitzat</emphasis>)." -->Correcte
msgstr ""
"Esculliu quin tipus d'instal·lació desitgeu realitzar. Les vostres opcions "
"(<emphasis>Servidor avançat</emphasis> i <emphasis>Personalitzat</emphasis>) "
"s'expliquen a continuació breument."--> Incorrecte

#: index.docbook:35
#, no-c-format
msgid ""
"Select a language to use as the default language. The default language will "
"be the language used on the system once installation is complete. If you "
"choose to install other languages, it is possible to change the default "
"language after the installation."
msgstr ""
"Seleccioneu quin idioma fareu servir com a predeterminat. Aquest idioma "
"s'usarà per defecte una vegada hagueu completat la instal·lació. Si "
"decidiu instal·lar-ne uns altres, després de la instal·lació podreu "
```

"canviar l'idioma predeterminat." --> Correcte
msgstr ""
"Selecioneu un llenguatge per usar com a llenguatge predeterminat. El
llenguatge "
"predeterminat serà el llenguatge usat una vegada la instal·lació s'hagi "
"completat. Si esculliu instal·lar uns altres llenguatges, és possible canviar
"
"el llenguatge predeterminat després de la instal·lació." --> Incorrecte (i
molt repetitiu!)